

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра економічної теорії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«12» червня 2025 р

«

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕКОНОМІКС»

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	«Фінанси і кредит»
Факультет	Економічний
Розробник:	професор кафедри економічної теорії, д.е.н., професор Бутенко В.М.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Економікс

Навчальна дисципліна «Економікс» є фундаментальною економічною наукою, яка вивчає використання обмежених ресурсів для максимального задоволення необмежених потреб суспільства. Вона охоплює мікроекономічний і макроекономічний аналіз, досліджує поведінку економічних суб'єктів у ринкових умовах, механізми прийняття рішень, а також закономірності виробництва, розподілу, обміну і споживання. Дисципліна є обов'язковою для бакалаврів економічних спеціальностей і сприяє формуванню фахових компетентностей для ефективного господарювання в сучасних умовах. Особливо актуальним цей курс є для студентів спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», оскільки він сприяє формуванню у майбутніх фахівців методологічної бази мікро- та макроекономічного аналізу поведінки суб'єктів економічної системи завдяки застосовуванню відповідних економіко-математичні методів та моделей для вирішення економічних задач на різних рівнях, розумінню принципів, методів та інструментів державного та ринкового регулювання.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти		
Ступінь вищої освіти	Бакалавр	
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	
Освітня програма	«Фінанси і кредит»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	240	
Кількість кредитів ECTS	8	
Кількість змістових модулів	4	
Курсова робота	-	
Форма контролю	залік, екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1,2	1
Семестр	2, 3	1
Лекційні заняття, год.	60	12
Практичні, семінарські заняття, год.	60	8
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год.	120	-
Індивідуальні завдання, год.	-	-

1. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування знань про закономірності функціонування економіки на різних рівнях, поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальним інструментарієм прийняття обґрунтованих рішень щодо здійснення вибору за наявності обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів поведінки економічних мікро – та макросистем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів мікро- та макроекономічного аналізу, методики виконання економічних розрахунків, пов'язаних з аналізом і обґрунтуванням поведінки мікро- та макросистем у ринкових умовах.

Завданням дисциплін є сформування ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до аналізу загального стану та структури економіки на різних рівнях, надати універсальний інструментарій аналізу економічних явищ та процесів на мікро- та макрорівнях.

Вивчення мікроекономіки сприяє розумінню закономірностей функціонування економічних мікросистем у різних ринкових ситуаціях та вміння їх ефективно використовувати.

Макроекономіка забезпечує вивчення таких проблем, як: методи вимірювання динаміки рівнів національного виробництва; умови формування і наслідки порушення макроекономічної рівноваги; вплив інфляції на безробіття та економічний розвиток; методи державного бюджетно-податкового регулювання; інструменти державної грошово-кредитної політики; оволодіння універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень; пізнання закономірностей функціонування мікросистем (індивідів, домашніх господарств, підприємств, організацій) у різних ринкових ситуаціях; розкриття особливостей функціонування ринків факторів виробництва та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури.

Набуття компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Програмні результати навчання

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

ЧАСТИНА 1: МІКРОЕКОНОМІКА

Назви змістових модулів і тем	Кількість													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р	
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Основи функціонування ринку														
Тема 1. Вступ до мікроекономіки	1	8	2	2			4	5					5	
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2	8	2	2			4	5	2	2			1	
Тема 3. Еластичність	3	8	2	2			4	5					5	
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	4	8	2	2			4	5					5	
Тема 5. Теорія ринкового попиту	5	8	2	2			4	5					5	
Тема 6. Теорія фірми: виробництво	6	8	2	2			4	5	1				4	
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	7	8	2	2			4	5	1	2			2	
Разом за модулем 1		56	14	14			28	35	4	4			27	
Модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги														
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	8	8	2	2			4	5	2				3	
Тема 9. Монопольний ринок	9	8	2	2			4	5					5	
Тема 10. Олігополія як вид ринкової структури	10	8	2	2			4	5					5	
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	11	8	2	2			4	5					5	
Тема 12. Антимонopolна політика	12	8	2	2			4	5					5	
Тема 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці.	13	8	2	2			4	5					5	
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі).	14	8	2	2			4	5					5	
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	15	8	2	2			4	5					5	
Разом за модулем 2	x	64	16	16			32	40	2				38	
Усього годин за семестр	x	120	30	30			60	75	6	4			65	

ЧАСТИНА 2: МАКРОЕКОНОМІКА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	се мі	лаб	ін д	с.р. .		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 3. Основні макроекономічні проблеми: нестабільність та рівновага													
Тема 1. Предмет, метод та функції макроекономіки	1	8	2	2			4	5					5
Тема 2. Основні макроекономічні показники	2	8	2	2			4	5	2	2			1
Тема 3. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності.	3	8	2	2			4	5					5
Тема 4. Безробіття та політика зайнятості	4	8	2	2			4	5					5
Тема 5. Інфляція та антиінфляційна політика	5	8	2	2			4	5					5
Тема 6. Базова модель сукупного попиту та сукупної	6	8	2	2			4	5	2	2			1
Тема 7. Класична модель макроекономічної рівноваги	7	8	2	2			4	5					5
Тема 8. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	8	8	2	2			4	5					5
Разом за модулем 3		64	16	16			32	40	4	4			32
Модуль 4. Економічне зростання та проблеми відкритої економіки													
Тема 9. Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом	9	8	2	2			4	5					5
Тема 10. Грошова система та грошово-кредитна політика	10	8	2	2			4	5					5
Тема 11. Макроекономічна рівновага на товарному та грошовому ринках. Модель IS-LM	11	8	2	2			4	5	2				3

Тема 12. Механізм зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародна торгівля.	12	8	2	2			4	5					5
Тема 13. Торговельна політика. Валютний курс. Платіжний баланс	13	8					4	5					5
Тема 14. Макроекономічна рівновага в умовах відкритої економіки. Модель Мандела-Флемінга	14	8	2	2			4	5					5
Тема 15. Економічне зростання. Модель Р.Солоу	15	8	2	2			4	5					5
Разом за модулем 4		56	14	14			28	35	2				33
Усього годин за семестр	x	120	30	30			60	75	6	4			65
Усього годин за курс		240	60	60			120						

3.Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин денна
	Частина 1. Мікроекономіка	
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	2
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2
5	Аналіз поведінки споживача	2
6	Теорія фірми: виробництво	2
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	2
8	Ринок досконалої конкуренції	2
9	Монопольний ринок	2
10	Олігополія як вид ринкової структури	2
11	Ринок монополістичної конкуренції	2
12	Антимонопольна політика	2
13	Утворення похідного попиту. Ринок праці	2
14	Ринок капіталу	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
	Разом	30
	Частина 2 Макроекономіка	
1	Предмет, метод та функції макроекономіки	2
2	Основні макроекономічні показники	2
3	Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності	2
4	Безробіття та політика зайнятості	2
5	Інфляція та антиінфляційна політика	2
6	Базова модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	2
7	Класична модель макроекономічної рівноваги	2
8	Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	2
9	Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом	2
10	Грошова система та грошово-кредитна політика	2
11	Макроекономічна рівновага на товарному та грошовому ринках. Модель IS-LM	2
12	Механізм зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародна торгівля.	2
13	Торговельна політика. Валютний курс. Платіжний баланс	2
14	Макроекономічна рівновага в умовах відкритої економіки. Модель Мандела-Флемінга	2
15	Економічне зростання. Модель Р.Солоу	2
	Разом	30

4. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Частина 1. Мікроекономіка	
1	Вступ до мікроекономіки	2
2	Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	2
3	Еластичність	2
4	Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	2
5	Аналіз поведінки споживача	2

6	Теорія фірми: виробництво	2
7	Витрати виробництва, виручка та прибуток	2
8	Ринок досконалої конкуренції	2
9	Монопольний ринок	2
10	Олігополія як вид ринкової структури	2
11	Ринок монополістичної конкуренції	2
12	Антимонопольна політика	2
13	Утворення похідного попиту. Ринок праці	2
14	Ринок капіталу	2
15	Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	2
	Разом	30
Частина 2. Макроекономіка		
1	Предмет, метод та функції макроекономіки	2
2	Основні макроекономічні показники	2
3	Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності	2
4	Безробіття та політика зайнятості	2
5	Інфляція та антиінфляційна політика	2
6	Базова модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	2
7	Класична модель макроекономічної рівноваги	2
8	Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	2
9	Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом	2
10	Грошова система та грошово-кредитна політика	2
11	Макроекономічна рівновага на товарному та грошовому ринках. Модель IS-LM	2
12	Механізм зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародна торгівля.	2
13	Торговельна політика. Валютний курс. Платіжний баланс	2
14	Макроекономічна рівновага в умовах відкритої економіки. Модель Мандела-Флемінга	2
15	Економічне зростання. Модель Р.Солоу	2
	Разом	30

5. Теми самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин ленна
Частина 1: Мікроекономіка		
1	Самостійна робота 1. Основні мікроекономічні проблеми	28
2	Самостійна робота 2. Практичні способи вирішення мікроекономічних питань	32
Частина 2. Макроекономіка		
4	Самостійна робота 3. Проблемні питання макроекономіки	32
5	Самостійна робота 4. Основні макроекономічні проблеми	28
	Разом	120

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- екзамен;
- захист практичних робіт, проектів;
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.

7. Методи навчання:

- проблемний (проблемно-пошуковий) метод;;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;
- коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників;
- метод аналізу і діагностики ситуації;
- публічний виступ.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навантаження

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Частина 1: Мікроекономіка		
Модуль 1. Основи функціонування ринку		
Тема 1. Вступ до мікроекономіки	Розуміти значення категорії мікроекономіка, її об'єкти і суб'єкти. Усвідомлювати місце мікроекономіки в системі економічних знань. Володіти методологією мікроекономіки. Знати сутність економічних потреб та інтересів, економічних благ та їх класифікацію. Вміти розраховувати альтернативну вартість. Розуміти межу виробничих можливостей та вміти її графічно зображувати	5
Тема 2. Ринок: попит, пропозиція та їх взаємодія	Розуміти поняття: попит та пропозиція, ринкова рівновага, аналізувати цінові та нецінові фактори, що на них впливають. Розраховувати та відображати графічно, таблично, аналітично показники обсягу попиту та ціни	10
Тема 3. Еластичність	Знати поняття та види еластичності. Вміти розраховувати коефіцієнт еластичності. Аналізувати та практично застосовувати отримані значення показників еластичності. Засвоїти принцип "цінового механізму", ознайомитися з моделями досягнення ринкової рівноваги. Використовувати цінову еластичність попиту та пропозиції для визначення поведінки споживачів та виробників на ринку	10
Тема 4. Теорія корисності та оптимальний вибір споживача	Знати поняття, види та вигляд функцій корисності. Розуміти аксіоми поведінки споживача, поняття уподобань та вибору споживача, сутність ринкового кошика. Вміти графічно зображувати криву байдужості та лінію бюджетного обмеження, розраховувати граничну норму заміщення. Знати властивості кривої байдужості та лінії бюджетного обмеження, поняття граничної норми заміщення (MRS _{xy}). Вміти використовувати аналітичний вигляд лінії бюджетного обмеження, розрізняти просте та розширене бюджетне обмеження. Вміти зображувати графічно стан оптимального вибору споживача та використовувати його на практиці.	10
Тема 5. Теорія ринкового попиту	Розрізняти поняття індивідуального та ринкового попиту. Вміти графічно зображувати вплив різних чинників на стан рівноваги та індивідуальний попит споживача. Розуміти поняття кривих: «дохід-споживання» та «ціна-споживання». Знати поняття: ефект доходу та ефект заміщення. Розуміти принцип встановлення ціни в умовах ринкової економіки та концепцію споживчого надлишку. Вміти визначати ринковий попит графічно та аналітично.	5
Тема 6. Теорія	Розуміти підприємство з точки зору суб'єкта ринкових відносин, а	10

фірми: виробництво	також мотивацію діяльності підприємства. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну продуктивність ресурсу. Знати поняття і параметри виробничої функції, її види, сутність сукупного, середнього та граничного продуктів. Розуміти сутність понять: ізокванта та ізокоства, гранична норма технологічного заміщення (MRTS). Вміти графічно зображувати та знати властивості ізокванти та ізокоства	
Тема 7. Витрати виробництва, виручка та прибуток	Знати суть виграт виробництва, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення, а також особливості формування витрат у довгостроковому та короткостроковому періодах. Розуміти класифікацію та способи розрахунку виробничих витрат. Розрізняти бухгалтерські та економічні витрати, граничні витрати.	10
Самостійна робота 1	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в eLearn), підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна контрольна робота 1		30
Разом за модулем 1		100
Модуль 2. Ринкові структури та проблеми досягнення загальної рівноваги		
Тема 8. Ринок досконалої конкуренції	Знати ознаки та умови досконалої конкуренції, поняття конкурентної фірми та конкурентної галузі. Розуміти принцип формування попиту споживачів на продукцію конкурентної фірми; різницю між бухгалтерським, економічним та нормальним прибутком; поняття виробничого надлишку. Вміти розраховувати загальну, середню та граничну виручку фірми; визначати оптимальний обсяг випуску продукції для фірми з використанням правила максимізації прибутку. Аналізувати умови виходу фірми з галузі в короткостроковому і довгостроковому періодах та механізм формування індивідуальної і ринкової пропозиції. Знати дію парадоксу прибутку та зрозуміти наслідки державного регулювання конкурентних ринків. Розуміти відмінності стратегій товаровиробника у короткостроковому та довгостроковому періодах.	10
Тема 9 Монопольний ринок	Розуміти суть монополій, їх ознаки та види, Знати стратегії вибору монополістом цін та обсягу виробництва. Знати зв'язок між еластичністю попиту на продукцію фірми-монополіста та загальною і граничною виручкою. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для монополіста в коротко- та довгостроковому періодах та розраховувати ціну продукції з використанням правила монополістичного ціноутворення. Аналізувати використання цінової дискримінації при формуванні ціни фірми-монополіста	10
Тема 10. Олігополія як вид ринкової структури	Знати суть олігополії, її моделі та розповсюдження. Розуміти поняття ефективності олігополій. Вміти розв'язувати задачу максимізації прибутку для олігополії в коротко- та довгостроковому періодах	10
Тема 11. Ринок монополістичної конкуренції	Розуміти ознаки ринку монополістичної конкуренції. Вміти визначати оптимальний обсягу продажу фірми та її цінову політику, розв'язувати задачу максимізації прибутку для фірми монополістичного конкурента в коротко- та довгостроковому періодах.	10
Тема 12. Антимонопольна політика	Знати сутність антимонопольної політики та антимонопольне законодавство України. Розуміти необхідність державного регулювання монополії та особливості діяльності антимонопольного комітету. Знати проблеми природних монополій, особливості антимонопольної політики у різних країнах. Вміти вимірювати монопольну владу.	5

Тема 13. Утворення похідного попиту. Ринок праці.	Вміти визначати оптимальний обсяг праці, використовуючи правило “рішення про найм”. Вміти порівнювати конкурентні ринки праці та ринки праці з недосконалою конкуренцією. Розуміти практичне використання моделі “доход-відпочинок”. Знати особливості формування індивідуальної і ринкової пропозиції праці та попиту на працю.	5
Тема 14. Ринок капіталу та природних ресурсів (землі).	Аналізувати модель міжчасового вибору в економіці та особливості формування попиту і пропозиції позичкових коштів. Вміти визначати оптимальний обсяг інвестицій для фірми, оцінювати доцільність інвестицій та використовувати правило дисконтування. Знати особливості функціонування ринків природних ресурсів, зокрема землі. Розуміти особливості встановлення орендної плати та ціни землі. Аналізувати сучасний стан земельних відносин в Україні.	5
Тема 15. Загальна ринкова рівновага та економічна ефективність	Знати поняття взаємозалежності ринків, сутність зовнішніх ефектів, суспільних благ, асиметричної інформації. Розрізняти ситуації часткової та загальної рівноваги. Розуміти загальні умови ефективності конкурентної ринкової системи.. Розуміти проблеми у досягненні загальної рівноваги та знати причини необхідності державного втручання в ринкову економіку. Знати причини та наслідки втручання держави в економіку, а також проблеми регулювання виробництва та споживання суспільних благ	5
Самостійна робота 2	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в електронній формі), розв’язання задач, підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна контрольна робота 2		30
Разом за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7	≤ 70
Залік		30
Всього за семестр	(Навчальна робота + залік)	≤ 100
Частина 2: Макроекономіка		
Модуль 3. Теоретичні основи макроекономіки		
Тема 1. Предмет, метод та функції макроекономіки	Розуміти економічну систему та взаємодію макроекономічних суб'єктів. Знати основні макроекономічні проблеми й суперечності. Володіти методами й принципами макроекономічних досліджень. Ознайомитися з історією виникнення та розвитку макроекономіки як науки. Знати функції макроекономіки і цілі та інструменти макроекономічної політики	5
Тема 2. Основні макроекономічні показники	Опанувати основні макроекономічні показники. Знати принципи системи національних рахунків. Вміти розраховувати трьома способами валовий внутрішній продукт (ВВП). Розуміти співвідношення між основними показниками системи національних рахунків (СНР): чистий національний дохід (ЧНД), чистий внутрішній продукт (ЧВП). Обчислювати номінальний і реальний ВВП	10
Тема 3. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності	Знати принципи циклічного розвитку економіки, фази циклу ділової активності та їх характеристики. Розрізняти теорії циклічних коливань. Здійснювати макроекономічний аналіз циклічних коливань. Знати як функціонує державне антициклічне регулювання. Аналізувати особливості економічного циклу в Україні	5

Тема 4. Безробіття та політика зайнятості	Розуміти механізм функціонування ринку праці. Знати чинники, що впливають на співвідношення попиту і пропозиції на ринку праці. Безробіття як відхилення від рівноваги. Вміти розрізняти види безробіття та розраховувати рівень зайнятості та рівень безробіття. Розрізняти види безробіття: фрикційне, структурне й циклічне, фактичний та природний рівень безробіття і фактори, що його визначають. Знати закон Оукена, економічні та соціальні наслідки безробіття. Аналізувати макроекономічні засади політики зайнятості, інформацію щодо проблем зайнятості і безробіття в Україні	5
Тема 5. Інфляція та антиінфляційна політика	Розуміти інфляцію як макроекономічне явище. Розраховувати темп інфляції. Знати класифікацію інфляції. Розуміти теоретичні підходи до пояснення причин інфляції- кейнсіанський і класичний погляди на інфляцію. Знати антиінфляційну політику держави та її роль у стабілізації економіки. Розуміти ефект Фішера, взаємозв'язок між рівнем безробіття та рівнем інфляції. Аналізувати інфляційні процеси в Україні: причини, наслідки й засоби стримування	5
Тема 6. Базова модель сукупного попиту та сукупної пропозиції	Розуміти сутність сукупного попиту, сукупної пропозиції та їх структуру. Знати цінові та нецінові фактори, які впливають на сукупний попит. Знати вплив змін цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Знати що таке сукупний попит та сукупна пропозиція, фактори, які впливають на них. Вміти пояснити дію ефектів багатства, реальних процентних ставок, імпорتنих закупівель, пропозиції грошей на зміну сукупного попиту. Знати та розуміти механізм встановлення рівноваги сукупного попиту та сукупної пропозиції.	10
Тема 7. Класична модель макроекономічної рівноваги	Розуміти передумову й еволюцію розвитку класичної моделі макроекономічної рівноваги, взаємодію ринків ресурсів, товарів, грошей та інвестицій. Знати гіпотези класичної моделі макроекономічної рівноваги	10
Тема 8. Кейнсіанська модель макроекономічної рівноваги	Вміти зображувати графічно модель “кейнсіанського хреста”. Розуміти сутність рецесивного та інфляційного розривів, знати причини їх виникнення та засоби подолання. Знати дію ефекту мультиплікатора та їх основні види. Вміти розраховувати та показувати на графіку “Кейнсіанського хреста” зміну рівноважного обсягу доходу в результаті зміни одного з компонентів автономних витрат.	10
Самостійна робота 3	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в elearn), підготовка до обговорення на практичному занятті питань теми	10
Модульна контрольна робота 3		30
Разом за модулем 3		100
Модуль 4. Державна політика формування макроекономічної рівноваги		
Тема 9. Бюджетно-податкова політика та управління державним боргом	Знати зміст фіскальної політики: цілі та інструменти. Знати принципи ефективного оподаткування, дискреційну та недискреційну фіскальну політику. Розуміти модель впливу державних витрат та податків на сукупний обсяг виробництва. Знати сутність мультиплікатора державних витрат і податкового мультиплікатора. Аналізувати фіскальну політику й державний бюджет, концепції збалансування державного бюджету, вплив	10

	фіскальної політики та циклічних коливань на державний бюджет. Розуміти: бюджетний дефіцит, причини виникнення і економічні наслідки; циклічний та структурний дефіцити бюджету; джерела дефіцитного фінансування; державний борг та його структуру; економічні наслідки державного боргу; методи управління державним боргом. Вміти обирати інструментарій фіскальної макроекономічної політики відповідно до її цілей.	
Тема 10. Грошова система та грошово-кредитна політика	Знати основні грошові агрегати України, функції грошей; структуру банківської системи України; функції НБУ та комерційних банків, механізм створення грошей банками. Вміти розраховувати величину пропозиції грошей та попиту на гроші. Аналізувати можливі наслідки для економіки монетарної політики НБУ. Розуміти вплив монетарної політики на економіку, заходи щодо стабілізації монетарної системи в трансформаційних економіках.	10
Тема 11. Макроекономічна рівновага на товарному та грошовому ринках. Модель IS-LM	Вміти виводити графічно криві IS та LM. Розуміти механізм встановлення рівноваги на грошово-товарних ринках. Прогнозувати наслідки провадження урядом тієї чи іншої фіскальної чи монетарної політики за допомогою моделі IS-LM	10
Тема 12. Механізм зовнішньоекономічної діяльності. Міжнародна торгівля	Розрізняти різні види торгових бар'єрів та аналізувати їх вплив на макроекономічну ситуацію та добробут суспільства. Знати інструменти зовнішньоторговельної політики.	10
Тема 13. Торговельна політика. Валютний курс. Платіжний баланс	Аналізувати платіжний баланс тієї чи іншої країни. Вміти розраховувати величини валютних курсів. Розуміти механізм зовнішньоекономічної політики.	5
Тема 14. Макроекономічна рівновага в умовах відкритої економіки. Модель Мандела-Флемінга	Розуміти макроекономічну політику у відкритій економіці. Вміти досліджувати вплив на економіку міжнародної мобільності капіталу. Знати сутність моделі Мандела – Флемінга. Аналізувати вплив та наслідки бюджетно-податкової, грошово-кредитної та торговельної політики на макроекономічну рівновагу в моделі Мандела – Флемінга	5
Тема 15. Економічне зростання. Модель Р.Солоу	Знати суть економічного зростання. Розрізняти типи економічного зростання, різні погляди на економічне зростання. Вміти розрахувати основні показники рівня економічного розвитку. Аналізувати вплив різних чинників на економічне зростання. Розуміти сутність моделі Р. Солоу. Аналізувати особливості розвитку вітчизняної економіки	10
Самостійна робота 4	Написання есе й рефератів відповідно до визначених тем (у т. ч. в elearn), розв'язання задач, підготовка до обговорення на	10

	практичному занятті питань теми	
Модульна контрольна робота 4		30
Разом за модуль		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 \cdot 0,7$	≤ 70
Екзамен		30
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен)	≤ 100

8.2 Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3 Політика оцінювання

Політика дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, сімейні обставини тощо)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних (модульних) робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування й практика тощо) навчання може відбуватись індивідуально (у дистанційній формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- Електронний курс доступний на платформі НУБІП України Elearn. «Економікс». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=708>
- Бутенко В.М. Методичні вказівки до семінарських занять з дисципліни «Економікс» для підготовки фахівців ОС «Бакалавр» у галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 «072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Київ: «Наукова столиця». 2024. 170 с.
- Талавири М.П., Бутенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуща І.О., Пащенко О.В. Економікс. Навч. посіб. К.: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України., 2023. 532с.
- Талавири М.П., Бутенко В.М., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Гуща І.О., Пащенко О.В. Економікс: Навчальний посібник. Київ: 2023. 720 с. Талавири М.П., Байдала В.В., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Музиченко Т.О., Пащенко О.В. Практикум з економічної теорії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III - IV м акредитації при підготовці до олімпіади з економічної теорії. Київ: 2019. 521 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

- Baidala V., Butenko V., Avramchuk L., Avramchuk B., Loshakova Y. Improvement of the system of indicators for measuring the ecological component of sustainable development of regions. Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики. 2021 No 2 (37). С. 202-209. URL: <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/3314/3192>
- Baidala V., Butenko V., Vakulenko V., Yastrebov P., Liu Xiaowei.(2024) Assessing the level of organic farming development in the European countries. Environmental Economics. 2024. №15(1). P.56-69. doi:10.21511/ee.15(1).2024.05 URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ee.15\(1\).2024.05](http://dx.doi.org/10.21511/ee.15(1).2024.05)

3. Caban W., *Ekonomia, podręcznik dla studiów licencjackich*, PWE, Czarny B., Podstawy ekonomii, PWE, Warszawa, 2020.
4. Cavusgil, S. Tamer. *International Business. Strategy, Management, and the New Realities*. Pearson Prentice Hall, 2021. 670 p.
5. Dess, Gregory G. *Strategic Management. Text and Cases*. 4th ed. McGraw-Hill, 2020. 484 p.
6. Dluhopolskyi O., Kozlovskyi S., Popovskiy Y., Lutkovska, S., Butenko V., Popovskiy T. ., Mazur H., & Kozlovskyi A. Formation of the model of sustainable economic development of renewable energy. *Economics - innovative and economics research journal*. 2023. 11(2). <https://doi.org/10.2478/eoik-2023-0050>
7. Dluhopolskyi O., Kozlovskyi S., Popovskiy Y., Lutkovska, S., Butenko V., Popovskiy T., Mazur H. & Kozlovskyi A. Formation of the model of sustainable economic development of renewable energy. *Economics - innovative and economics research journal*. 2023. 11(2). <https://doi.org/10.2478/eoik-2023-0050>
8. Farnham, Paul G. *Economics for Managers*. Prentice Hall, 2019. 558 p.
9. Kozlovsky S., Bilenko D., KuzhelievM, Ivanyuta N., Butenko V., Lavrov R. Comparison and Assessment of Factors Affecting the COVID-19 Vaccination in European Countries. *Problems of Sustainable Development*. Vol. 16(2). 2021, 26-33. URL: https://ekorozwoj.pollub.pl/no32/03.Kozlovsky_et_al.pdf
10. Kozlovskyi S., Yousuf A., Butenko V., Kulinich T., Bohdaniuk O., Nikolenko L., Lavrov R. The Influence of the World Grain Market on Prevalence of Mankind's Undernourishment in the Times of War on the Ukraine. *Problems of sustainable development*. 2024. № 19(1). P.31-42. URL: <https://doi.org/10.35784/preko.5748>
11. Kozlovskyi, S., Petrunenko, I., Mazur, H., Butenko, V., & Ivanyuta, N. (2022). Assessing the probability of bankruptcy when investing in cryptocurrency. *Investment Management and Financial Innovations*, 19(3), 312-321. doi:10.21511/imfi.19(3).2022.26 URL: <https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/investment-management-and-financial-innovations/issue-413/assessing-the-probability-of-bankruptcy-when-investing-in-cryptocurrency>
12. Simakhova A., Dluhopolskyi O., Kozlovskyi S., Butenko V., Saienko V. Healthcare sector in European countries: Assessment of economic capacity under the COVID-19 pandemic. *Problems and Perspectives in Management*. 2022. Volume 20, Issue №2. pp. 22-32. URL: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20\(2\).2022.03](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.20(2).2022.03)
13. The European Union. *Economics and Policies*. edited by Ali M. El-Agraa. Cambridge University Press, 2020. 603 p.
14. Zayukov I., Overchuk V., Burdiak V., Velykyi Y., Butyrska I. Butenko V. Statistical data analysis of socio-economic and demographic losses of labor resources in Ukraine. *Montenegrin Journal of Economics*, Vol. 16, No. 2 (2020), 179-192. URL: http://www.mnje.com/sites/mnje.com/files/currentissue/mnje_vol._16_no._2_-_komplet.pdf
15. Андрусь О.І. Мікро- та макроекономіка: навч. посібн. Київ: КІП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-88f7b96f947/content>
16. Андрущенко А.М. Економічна теорія: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2022. 520 с.
17. Бойда С.В. Мікроекономіка: навч. посібн. Чернівці: Чернівець. нац. унів-т., 2021. 176 с.
18. Бріль М.С., Єрмоленко О.О. Макро- і мікроекономіка: методичні рекомендації до практичних завдань. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2023. 48 с.
19. Бріль М.С., Кліменко О.М., Литвиненко А.В. Макро- та мікроекономіка: навч. пос. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. 214 с.
20. Бутенко В., Сіднева Л., Бронішевська А. Проблеми формування доданої вартості в галузі сільського господарства. Гостинність і туризм майбутнього: наукові та практичні горизонти: II Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 17- 18 травня 2023 року: тези доповіді. Київ: НУБіП України, 2023. С. 15-18.
21. Бутенко В.М., Байдала В. В., Тоюнда А.І. Тенденції розвитку ринку органічної продукції.

Біоекономіка і аграрний бізнес. 2020. №4. С.15-24. DOI: <http://dx.doi.org/10.31548/bioeconomy2020.04.002>

22. Васильченко В. С. Державне регулювання зайнятості: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2018. 456 с.
23. Веріан Гел. Мікроекономіка: проміжний рівень. Лібра ВД, 2020. 632 с.
24. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку. Київ: НАН України, 2019. 864 с.
25. Горлач М.І. Економічна теорія. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 525 с.
26. Економікс. Частина 1: Вступ до економікса. Мікроекономіка: Навч. пос. / Баула О.В., Вісіна Т.М., Лютак О.М., Савош Л.В., Кравчук О.Я., Зелінська О.М., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 320 с.
27. Іванченко І.С. Економічна теорія: навч. пос. Х.: Вид., 2020. 230 с.
28. Ігнатюк А.І. Мікроекономіка. Київ: Видавництво Ліра-К. 2023. 420 с.
29. Каменева Н.М., Косич М.В., Александрова О.Ю. Мікроекономіка: навч. посібн. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с.
30. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Примаченко І.Ф., Калмикова Н.Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка: практикум. Одеса, 2020. 76 с.
31. Козакова О.М., Забарна Е.Н. Макроекономіка; Одес. нац. політехн. ун-т. Херсон: Олді-плюс, 2024. 428 с.
32. Колосінська С.І., Белей С.В., Бойда М.І. Економічна теорія: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2021. 200 с.
33. Кулініч О.А., Котко Я. М. Макроекономіка: конспект лекцій у структурно-логічних схемах. Х.: ДБТУ, 2024. 117 с.
34. Кулініч О.А., Котко Я.М. Мікроекономіка: конспект лекцій для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей перший (бакалаврський) РВО. Х.: ДБТУ, 2024. 42 с.
35. Макаренко М. Макроекономіка: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 216 с.
36. Макроекономіка: конспект лекцій. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 112с.
37. Мартин О. М. Економічна теорія (мікроекономіка, макроекономіка). Частина 1. Мікроекономіка: навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2024. 321 с.
38. Панчишин С. М. Макроекономіка: Методичні поради та плани практичних занять. Вид. 10-е, перероб. та доп. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 118 с. https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
39. Панчишин С.М. Макроекономіка. Вид. Априорі, 2022. 524 с.
40. Талавири М.П., Байдала В.В., Болгарова Н.К., Власенко Ю.Г., Музиченко Т.О., Пащенко О.В. Практикум з економічної теорії: Навчальний посібник. Київ. 2019. 521 с.
41. Тульчинська С. О., Покровська Н. М. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2023. 154 с.
42. Уманців Ю. М., Міняйло О. І. Еволюція ролі та функцій держави в економіці. Економічний вісник університету. 2020. Вип. 28. С. 140–148.
43. Фісуненко Н. О. Макроекономіка: навч. посіб. / Н.О. Фісуненко, Т. В. Альошина, О. А. Сидоров, В. Г. М'ячин. Дніпро: ДДУВС, 2023. 148 с.
44. Шкодін І. В. Мікроекономіка: навчально-методичний пос. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 128 с.
45. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
46. Верховна Рада України. URL: www.portal.rada.gov.ua
47. Кабінет Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua
48. Міністерство фінансів. URL: www.minfin.gov.ua
49. Державна податкова служба України. URL: www.tax.gov.ua
50. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

51. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: www.niss.gov.ua
52. Центр перспективних соціальних досліджень. URL: www.cpsr.org.ua
53. Антимонопольний комітет України. URL: www.amc.gov.ua
54. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
55. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>
56. Бібліотека імені В.Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.